

№ 204.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Jana
Czw. Narodz. N. M. P.
Piąt. św. Sergiusza P. W.
Sob. św. Mikołaja z Tol.
Niedz. Imienia N. M. P.
Pon. św. Gwidona W.
Wt. św. Eugenii P.

Wschód słońca: godz. 5 m. 21
Zachód słońca: godz. 6 m. 35
Dług dnia: godz. 13 m. 14
Ubyło dnia: godz. 3 m. 31.

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sroda, dnia 7 Września 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianicach u p. Teodora Minkę;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. **Zwyczajne ogłoszenia** za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. **Male ogłoszenia** po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz pettowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKULEY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Zatwierdzone przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych

Łódzkie Kursy Muzyczne profesora Antoniego Grudzińskiego

ul. PIOTRKOWSKA № 86 II piętro dom W-go Petersilge'go.

I półrocz.

Zapisy na wszystkie instrumenty przyjmują się od dnia 5 września. Lekcje rozpoczyna się 15 września.

Po ukończeniu studjów wydają się **ATESTATY**.

Informować się o szczegółach można w kancelaryi codziennie od 11 do 1 i op 4 do 6 godz. 3146-3

RUBEROID

najlepszy materiał do krycia dachów oraz izolacyi budynków od wód zaskórnych i wilgoci. Jedyne materiały do krycia dachów żelazo-betonowych, strzech słomianych, starych dachów papowych. Długoletnia trwałość bez wszelkiej konserwacyi. — Jen. repr. na Król. Polskie: Dr. Ludwik Zieliński, Warszawa, Mazowiecka 4, tel. 55-62, adr. tel. „Kabel”. — **Przedstawicielstwo w Łodzi: B-cia Zbijewscy**, Przejazd 48, tel. 15-42. 421-25

Stosunki w Portugalii.

Głuche wieści, obiegające prasę, twierdzą u-poreczywie, że Portugalia stoi wobec nowej katastrofy. Znawcy stosunków uważają jednakże takie przedstawienie chwilowej sytuacji za nieuzasadnione. Ich zdaniem nie grozi podobno królestwu żaden zamach i młodociany król Manuel może być pewny, iż nikt nie targnie się na jego życie.

Największe niebezpieczeństwo tkwi podobno nie w stosunkach portugalskich, lecz w zakusach zewnętrznych, które pragnęłyby wywołać katastrofę.

Bardzo znamienne jest, co w tej mierze pisze korespondent „Frankf. Ztg.”:

Tron królewski w Portugalii — pisze on — jeszcze nie jest wprost zagrożony, opiera się bowiem na armii, w której wprawdzie nie brak żywołów rewolucyjno-republikańskich, która jednakże w ogromnej swej większości jeszcze monarchicznie jest usposobiona i dochowa wierności dynastyi. Przewaga monarchicznych żywiołów w wojsku jest tak wielka, że rewolucyoniści nie mogą tam działać otwarcie i zaczepnie. I w szerokich kołach ludności idea i prądy republikańskie nie zdobyły sobie dotąd tak szerokiego gruntu, iżby mogły być bezpośrednio niebezpieczne dla korony.

Stronnictwa monarchiczne w kortezach i w kraju zwalczają się wprawdzie wzajemnie, nadto zaś trawione są wewnątrzniemi rozterkami i brudną nieraz korupcyą, gdy tymczasem grupa republikańska cieszy się dobrą reputacyą, działa zgodnie i karnie i z wielką świadomością swoich celów, ale to jeszcze, w razie przynajmniej, nie daje jej takiej chociażby moralnej przewagi, któraby mogła sama wywołać zupełny przewrót w kraju.

Jeśli mimo to sytuacja monarchii jest krytyczna, to źródła tego stanu gdzieindziej szukać trzeba, a mianowicie w oddziaływaniu wypadków w Hiszpanii na Portugalie.

Zywioły katolickie w Portugalii — wywodzi ów korespondent dalej — widząc, na co zanosi się w sąsiedniej Hiszpanii, postanowiły z góry u-niemożliwić wszelkie zamiary reformowe obecnego gabinetu liberalnego, tembardziej, że gabinet ten rzeczywiście nosi się z myślą nasiadowania

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO

Jutro po południu

„Królowa Jadwiga”

I. Szujskiego.

Początek o g. 3 po poł.
W piątek wieczorem

Jutro wieczorem

„Rewizor”

Gogola.

Początek o godz. 8 wiecz.

3074

„Grochowy wieniec”

A. Małeckiego

po raz trzeci.

Początek o 8 wiecz.

Elektrownia

podaje do wiadomości, że tylko te przyłączenia, które zamówione zostaną do dnia 1 (14) października, mogą być wykonane w nadchodzącym sezonie jesiennym i zimowym, zastrzegając przytem, że w razie nastąpienia mrozów wszelkie roboty ziemne zostaną przerwane.

Przyłączenia, zamówione po powyższym terminie, zostaną wykonane na wiosnę 1911 r.

3244-3-1

Skład i biuro nasze znajdują się teraz

na ulicy Piotrkowskiej № 149,

vis-à-vis ul. Ewangelickiej.

Skład Fabryczny Towarzystwa „PROWODNIK”
Oddział Techniczny.

3234-2

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

poleca

apteką W. DANIELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93.

423r

7-ic kl. SZKOŁA realna NA WSI z kl. podwstępną i internatem. Egzaminy 6 i 7 września. Praca fizyczna. Dodatkowa łacina. LETNI INTERNAT. Czerwony Dwór, st. poczt. Grodzisk, Dyr. H. Rygier. 1569-14

anetu Canalejas. Istnieją jakoby poszlaki, że ów wnoszący można, że katolicy portugalscy przygotowują się wprost do zamachu stanu.

I właśnie w tej frondzie tkwi wielkie niebezpieczeństwo dla dynastji. Jeżeli by bowiem fronda ta miała naprawdę dopuścić się zamachu w kierunku przeciwkonstytucyjnym, następstwem tego będzie natychmiastowa kontrrewolucja republikańska, do której przylączy się dużo żywiołów liberalnych, mimo, że żywioły te z dążnościami republikańskimi bynajmniej się jeszcze nie solidaryzują.

Tak brzmią informacje korespondenta „Frankf. Zeitung.”

oczywiście niepodobna im zbyt ufać. Tendencyjność tego sposobu przedstawienia stanu rzeczy uderzyć musi każdego nieuprzedzonego czytelnika. Jest to aż nazbyt wyraźne, jakby balon próbnny — więcej nawet, jest to jakby próba urobienia w Europie pewnej opinii o stosunkach portugalskich, opinii naturalnie dla katolików nieprzyjemnej, zwalającej na nich winę wrzenia, a równocześnie przysposabiającej teren ideom, które zapuściły już korzeń w Hiszpanii i teraz w sąsiednim królestwie pragnęłyby zyskać grunt dla siebie.

Najlepszym dowodem bezpodstawności tych informacji jest okoliczność następująca: Wedle zapowiedzi osób „dobrze poinformowanych” miała rewolucja w Portugalii wybuchnąć z chwilą rozpoczęcia wyborów. Tymczasem nietylko nie wybuchła żadna rewolucja w owym momencie, lecz owszem wybory do kortezów, rozpoczęte dnia 28 b. m., jak dotąd, odbywają się zupełnie spokojnie, a przebieg ich od razu zapewnił znaczną przewagę żywiołom monarchicznym. Stronnictwa opozycyjne czynią wszelkie możliwe wysiłki, aby przynajmniej poszanowanie siebie wywalić, zabiegi ich jednakowoż okazują się bezowocnymi.

Wniosek stąd, że informacje tego rodzaju, jak przytoczona korespondencyja „Frankf. Ztg.,” polegają albo na niezajomości faktycznego stanu rzeczy, albo też może wychodzą z Hiszpanii i mają cel podwójny: z jednej strony wzburzyć opinię w Portugalii, z drugiej zaś usprawiedliwić postępowanie rządu hiszpańskiego twierdzeniem, iż i w Portugalii prędzej czy później pojawić się musi drugi Canalejas.

Kotły parowe.

Dotychczas właściciele zakładów przemysłowych, fabryk, kopalni i statków parowych opłacali do kas państwowych podatek od kotłów, a inspekcja fabryczna i górnicza obowiązaną była teoretycznie dokonywać przepisanej przez prawo rewizji kotłów.

Obecnie, na zasadzie nowego, przez Dumę i Radę Państwa uchwalonego prawa z d. 7 maja r. b., dozór nad kotłami zostaje wyjęty z pod kompetencji inspektorów fabrycznych i przechodzi do organów społecznych, instytucji i związków, przyczem stowarzyszeni zwalniają się od połowy opłaconego dotąd na rzecz skarbu podatku kotłowego.

Ta znaczna modyfikacja jest nader ważnym krokiem w pożądaną i dotkliwie dającej się odczuwać potrzebę zmiany w tych stosunkach.

Zastępuje bowiem ciężką machinę biurokracyjną przez organy społeczne i daje stowarzyszonym właścicielom kotłów prawo i możliwość zorganizowania zbiorowymi siłami racjonalnego i umiejętnego dozoru i kontroli nad kotłami parowymi za pomocą odpowiednich środków i wykwalifikowanych sił technicznych.

Na zasadzie nowego prawa stowarzyszenia właściciele kotłów parowych powstały już, lub powstają w Petersburgu, Moskwie, Kijowie i Odesie.

W Warszawie istnieje od lat ośmiu przy Stowarzyszeniu techników Wydział kotłów i motorów, którego jednym z celów i zadań jest zabezpieczenie instalacji od wypadków i kotłów parowych od wybuchów przez periodyczne badania i rewizje, zaznajamianie osób interesowanych z wszelkimi błędzeniami i udzielanie porad ustawienia i działania kotłów, maszyn i motorów kształcenie i egzaminowanie palaczy i maszynistów, utworzenie pracowni mechanicznych i chemicznych. Z usług tych korzysta 557 kotłów, należących do 96 firm.

Niezależnie od tego personel biura wykonał w r. z. 398 rewizji wewnętrznych i 637 zewnętrznych kotłów i maszyn, oraz 81 robót w dziale porad i prób. Z natury jednak istniejących warunków działalność wydziału była krępowana i utrudniona. Obecnie wszakże pole i zakres prac jego rozszerza się i w danej chwili Wydział zajęty jest przekształcaniem się na Związek właścicieli kotłów w Królestwie Polskim wraz z filiami w głównych ogniskach przemysłu kraju naszego.

Podług art. 9 owego prawa zatwierdzenie ustawy związku przysługuje ministrowi handlu i przemysłu; jest nadzieja, że formalności te załatwione będą przed końcem roku bieżącego, co jest konieczne ze względu na termin opłaty podatku skarbowego, na r. 1911, którego ciężar w takim razie zmniejszy się o połowę.

Z KRÓLESTWA.

Wizyty pasterskie. W dniu 27 z. m. J. E. ks. Ryx, biskup sandomierski wizytował kościół w Ilży, opuścił miasto przy dźwiękach orkiestry strażackiej.

— Starożytna osada Koziegłówek v. Stare Koziegłowy, założona około roku 1106 przez Drogosława, „męża wielkiego” (Paprocki, Bielski, Okolski), przyjmowała w dniu 25 z. m. J. E. ks. biskupa Agustyna Łosińskiego.

Najdostojniejszy pasterz przybył do Koziegłówek, nietylko w celu wizytacji, ale i dla konsekracji nowo wystawionego kościoła.

Wspaniała ta świątynia, jedna z największych w diecezji kieleckiej, wzniesiona była staraniem miejscowego proboszcza, ks. Stanisława Zapalowskiego, podług planów i pod nadzorem budowniczego Hugona Kudra.

Zbudowana w stylu czystego renesansu, posiada, między innymi, przeniesiony ze starego kościoła, ołtarz z cudownym obrazem św. Antoniego Padewskiego, poświęconym w Rzymie w roku 1568 przez Piusa V.

Przy obiedzie toast na cześć pasterza wygłosił znany publicysta i historyk p. Kazimierz Bartoszewicz.

Ku wieczorowi tego dnia ks. biskup opuścił Koziegłówki, udając się na czele procesji do leżących o 2 wiorsty Koziegłów.

Dodać należy, że Koziegłówki, dzięki swemu proboszczowi, podnoszą się pod każdym względem. Oprócz kościoła postawił on nową plebanję, założył sklep chrześcijański, zorganizował straż ogniową i kasę pożyczkową, które wybornie się rozwijają. Utrzymywał również szkołę krawiectwa i koronkarstwa i zaprowadził stały dyżur lekarski.

Dom ludowy. Wczoraj we wsi Rychnowie, w pow. kaliskim, ks. Kokezyński dokonał poświęcenia Domu Ludowego.

Sprawy górnicze. Ministerjum handlu i przemysłu pozwoliło zachodniemu zarządowi górniczemu ogłosić licytację na ponowną dzierżawę rządowych zakładów hutniczych w Suchedniowie, Rejowie i Sielpi. Zakłady te od lat 10 są nieczynne. Poprzedni dzierżawcy stracili na tem przedsiębiorstwie i zrzekli się dzierżawy. Obecnie, wobec ożywionego ruchu przemysłowego, zarząd zachodni liczy na powodzenie licytacji, tembardziej, że kilku hutników stara się wzięcie tych hut i puszczenie ich w ruch.

Wykrycie loteryi żydowskiej. W Lublinie od dłuższego czasu istniała z powodzeniem potajemna loterya żydowska, której ukryci właściciele uprawiali na szeroką skalę wyzysk zamilowanych w hazardzie szerokich mas ludności. Przypadek dopomógł do wykrycia osobnika, który stał na czele tego oszukańczego przedsiębiorstwa. Na poczęcie lubelskiej uwadze urzędników zwróciła pałkę, wyprawiana na Wołyń. Pakę otworzono i znaleziono w niej za kilkanaście tysięcy rubli biletów loteryi żydowskiej. Okazało się, iż wysyłającym był niejaki Mosiek Korman, bogaty kupiec lubelski. Korman aresztowano.

W Pyzdrach w oddziale pocztowo-telegraficznym przyjmowane będą depezy w komunikacji międzynarodowej.

Z Podlasia. Dnia 21 sierpnia w nocy w Piszczacu gub. siedleckiej, znani złodzieje miejscowi: Fajwel Tenenbaum i Michał Artecki, chcąc

skorzystać z bezpłatnych owoców, jadąc na „robotę”, wstąpili do sadu, dzierżawionego przez Elę Monezara. Dzierżawca sadu, zauważywszy ludzi obcych, chciał przeszkodzić kradzieży owoców. W tej właśnie chwili Fajwel Tenenbaum dał strzał z rewolweru i położył trupem Monezara. Odgłos strzału spowodował alarm, na który zbiegli się ludzie i zawezwali policję, lecz napadający już zbiegli. Policja zabrała się energicznie do poszukiwania przestępców i zdołała wpaść na świeże ślady, po których trafiła do Michała Arteckiego i zastała u niego Fajwla Tenenbauma, którego też zaraz przytrzymał. Artecki zaś zdołał zbiec. Wzięty na badanie Fajwel Tenenbaum nagle zmarł. Ekspertyza lekarska wykazała, że Tenenbaum uderzony został silnie jakimś tępym narzędziem w głowę i oprócz tego dostał ataku serca.

— Dnia 24-go sierpnia gospodarz z osady Piszczac (pow. bialski, gub. siedlecka) wioząc zboże z pola późnym wieczorem, wjechał w rowek, wskutek czego fura ze zbożem przewróciła się i swym ciężarem przywaliła gospodarza, liczącego lat 27. Z fury wydobyto zwłoki. Zabity Lewkowicz osierocił żonę i dzieci.

Napad bandytów w Otwocku. Nocy dzisiejszej cały Otwock zaniepokoił zuchwały napad bandycki, dokonany na pensyotat i zakład leczniczy p. Gurewicza.

Zakład ten jeden z największych w Otwocku, znajdują się przy ul. Warszawskiej, w centrum letniska, i zazwyczaj ma kilkudziesięciu kuracyszów.

Wczoraj po północy wtargnęło do niego 7 zamaskowanych bandytów, którzy po steroryzowaniu stróża i służby obsadzili wejścia i udali się do mieszkania właściciela.

P. Gurewicz, pod groźbą rewolwerów, oddał bandytom posiadane 1,201 rb., z którymi ci uciekli.

Zaraz zatelefonowano na stację, z kąd niebawem nadbiegli strażnicy i żandarmi i w ogrodzie zakładowym ujęli dwu podejrzanych ludzi, chrześcijanina i żyda, ukrytych za krzakami.

Choć cały napad dokonany był szybko i wobec braku oporu, bez strzelaniny, rozbudził jednak chorych i silnie zdenerwował.

Za bandytami zarządzono pościg.

Falszerze monet.

Drugi wydział karny piotrkowskiego sądu okręgowego na kadencji w Łodzi pod przewodnictwem prezesa p. Wolkowa, rozważał sprawę mieszkańca gm. Lućmierz, pow. łęczyckiego, 35-letniego Bolesława Jerzmanowskiego, oraz mieszkańca gminy Piątek 19-letniego Chaima i 32-letniego Jankla braci Goldbergów.

Bolesław Jerzmanowski i Chaim Goldberg byli oskarżeni o to, że po uprzednim porozumieniu się w ciągu roku 1909 przygotowywali w Łodzi fałszywe ruble i dwudziestokopiejki, z których dwa puścili już w obieg; Jankiel Goldberg był oskarżony o to, że znając osoby, wyrabiające fałszywe monety i zgodzwszy się je zbywać, zamówił u Chaima Goldberga 50 sztuk fałszywych rubli, lecz nie zdążył ich otrzymać z przyczyn od niego niezależnych.

Zgodnie z aktem oskarżenia, w początkach września roku 1909 Chaim Goldberg spotkał się na ulicy Głównej z niejakim Abramem Pomerancem i zaproponował mu wspólne wyrabianie pieniędzy fałszywych, a następnie zaprowadził go do mieszkania Bolesława Jerzmanowskiego na Szosie Pabianickiej № 44, ażeby mu pokazał, jak się wyrabiają fałszywe monety.

W rozmowie z nimi Jerzmanowski przyznał się, że już od półtora roku wyrabia fałszywe monety i pokazał im 6 fałszywych rubli i kilkanaście takich dwudziestokopiejek. Następnego dnia Chaim Goldberg i Abram Pomeranc udali się do Piątku do Jankla Goldberga, który zamówił u nich 50 fałszywych rubli.

Po powrocie do Łodzi Pomeranc o wszystkim zawiadomił wydział śledczy i wspólnie z agentami tego wydziału Fremlem, Fajbusiewiczem i innymi, dokonał rewizji w mieszkaniu Jerzmanowskiego, gdzie znaleziono srebrne części zegarka, kawałek łyżki, splawioną masę ze srebra i miedzi, dwa fałszywe srebrne ruble, oraz różne przed-

— Nadesłany repertuar teatru popularnego A. Mielewskiego, zapowiada na jutro z powodu święta dwa przedstawienia. Popołudniu wystawiona zostanie «Królowa Jadwiga», dramat Szujskiego, wieczorem „Rewizor“, komedia Gogola. W piątek zaś wieczorem dany będzie po raz trzeci «Grochowy wieniec», komedia kontuszowa A. Małeckiego; zaś w sobotę popołudniu pierwsze przedstawienie dla młodzieży szkolnej, które wypełni „Królowa Jadwiga“ Szujskiego.

W sobotę wieczorem pójdzie po raz pierwszy głośna nowość letniego sezonu «Tajfun», która obiegła wszystkie sceny europejskie, wszędzie zdobywając powodzenie. Autor „Tajfuna“ barwnymi farbami maluje życie japończyków, osiadłych dla studyów w Paryżu, zdolnych umierać z uśmiechem na ustach po spełnieniu obowiązków swoich wobec narodu. Idea społeczna góruje po nad wszystkim.

Tajfunami nazywają wichry morskie, szalejące na oceanie Wschodnim i przynoszące zgnębienie żeglarzom; tytuł zatem zapowiadanej na sobotę premiery jest przenośnią, oznaczającą kulturę Europy, która, jak Tajfun, gubi nieraz synów krainy Wschodzącego Słońca, wiśni i chryzantemów, porywając wśród kolonii japończyków, osiadłych w Paryżu, ofiary.

Dyrekcya dokłada wszelkich starań, by sensacyjną tę nowość wystawić wzorowo. Daje nowe dekoracje i akcesoria. „Tajfun“ grany będzie od soboty przez cały tydzień. Bilety od dziś do nabycia w cukierni Ulricha (Zielona róg Piotrkowskiej).

Katastrofa na kolei nadwiślańskiej.

6 ofiar.

Wczoraj na kolei nadwiślańskiej, około godziny 10-ej wieczorem nastąpiła katastrofa, która pociągnęła za sobą 6 ofiar w ludziach.

Na linii prowadzącej od mostu do stacji Praga-Brzeska między posterunkiem „Wisła“ a rogatką Brudzińską rozbiły się dwa pociągi w okolicznościach następujących:

Ku stacji Warszawa-Kowelskiej biegł wyprawiony z Warszawy-Brzeskiej ciężki, bo złożony z kilkudziesięciu wagonów ładownych—pociąg towarowy. Pociąg, oprócz 2-ech parowozów, które go ciągnęły z przodu, pchany był jeszcze dodatkowo przez jeden parowóz z tyłu. Jednocześnie z przeciwnej strony, a więc Warszawy-Kowelskiej, ku stacji Marki biegł tak zw. „tylną trakcją“, czyli pchany przez parowóz z tyłu—drugi pociąg towarowy. W pobliżu rozjazdu w Targówku wskutek błędnego zasygnalizowania go przez posterunek Wisłę, znalazł się on na linii, po której biegł ciężki pociąg z Pragi.

Nastąpiło straszliwe starcie, któremu towarzyszył przerażający huk i trzask druzgocących się parowozów i wagonów.

Okazało się, iż ciężkim poranieniom ulegli: 51-letni Witalis Piotrowski, maszynista.

56-letni Aleksander Zawistowski, pomocnik maszynisty.

32-letni Teofil Gregorezyk, konduktor.

36-letni Bazyli Dalecki, konduktor.

Lżej pokaleczeni zostali jeszcze maszynista i konduktor.

Skutkiem rozbicia dwóch parowozów i 7 wagonów oraz zniszczeniu linii na przestrzeni kilkudziesięciu sążni nastąpiła przerwa w ruchu. Odwołane zostały pociągi osobowe zdawcze (wązkotorowe (oraz pociąg „Lux“ Ostenda-Władysławka).

Z WARSZAWY.

* Informacje przez telefon.

Inż. Popow z Petersburga poczynił starania o uzyskanie koncesji na prowadzenie w Warszawie biura dostarczania osobom prywatnym różnych informacji za pośrednictwem telefonu. Za pewną opłatą biuro dostarczałoby adresy osób poszukiwanych, informacje, dotyczące różnych spraw, podań, próśb, złożonych przez osoby prywatne w różnych biurach rządowych i t. d. Dla osób, chcących korzystać z pośrednictwa projektowanego biura, a nie posiadających telefonu w domu, przedsiębiorca proponuje ustawić w różnych punktach miasta 20 kiosków estetycznych

z aparatami telefonicznymi, zapewniając magistratowi w ciągu 10 lat dochód w stosunku 20—50 rb. od każdego kiosku, po upływie zaś tego czasu—bezpłatne oddanie kiosków magistratowi.

* Wezwanie do konkurencji.

Zarząd m. Baku za pośrednictwem Stowarzyszenia techników w Warszawie zawiadamia tutejsze sfery przemysłowo-techniczne o przetargu na budowę wodociągu ze źródeł Szolharskich do Baku, z przewodami częściowo murowanymi, częściowo zaś z rur żelaznych lanych.

Koszt tego kolosalnego przedsięwzięcia, według tymczasowego kosztorysu, obliczono na 10 milionów rubli.

Wszelkie szczegóły, dotyczące przetargu, są do otrzymania w zarządzie m. Baku, z biura naczelnego inżyniera budowy, W. H. Lindleya, we Frankfurcie (nad Menem), oraz w redakcyi „Przeglądu technicznego“ i kancelaryi Stowarzyszenia techników w godzinach biurowych.

Ostatnia poczta.

— Akademia nauk otrzymała od p. Curie-Skłodowskiej list, w którym donosi, że udało się jej wytworzyć radym w stanie czysto metalicznym.

— Stan zdrowia ambasadora rosyjskiego, w Paryżu Nelidowa, znowu znacznie się pogorszył. Do łóża chorego wezwano telegraficznie syna, który już przybył do Paryża.

— W Atenach panuje powszechne przekonanie, że zgromadzenie narodowe nie popęlni żadnego aktu gwałtownego i że nie ogłosi się, jako konstytuanta. Mocarstwa, opiekujące się Kretą, w odpowiedzi na ostatnią notę Partii otomańskiej oświadczyły: Nie można sprzeciwiać się wstąpieniu Venizelosa do greckiego zgromadzenia narodowego skoro złożył swoje urzędy na Krecie. Natomiast mocarstwa będą się sprzeciwiały wstąpienia do greckiego zgromadzenia narodowego tych kreteńczyków, którzyby tego nie zrobili.

— Termin trwania stanu ochrony wzmocnionej w wielu miejscowościach w państwie przedłożono na rok, a między innymi w guberniach: warszawskiej, piotrkowskiej, lubelskiej, siedleckiej i powiecie białostockim.

— Zamknięto zjazd hodowców i procudentów wina. Następny zjazd odbędzie się w roku 1912, w setną rocznicę przyłączenia Besarabii do Rosji.

Podziękowanie.

Po powrocie z mogiły naszej ukochanej

Olgi z Voigtów Tietze

wszystkim, którzy przyjęli udział w odprowadzeniu zwłok na miejsce wiecznego spoczynku, a w szczególności panu pastorowi Dietrichowi za słowa pociechy nad mogiłą, cechowi majstrów rzeźniczych, Towarzystwa śpiewaczego „Philadelphie“, oraz pp. asystującym i za złożone wieńce składamy serdeczne podziękowanie

3248

stroskana Rodzina.

TELEGRAMY.

Wiedeń, 6 września (Wł.). Z końcem tego tygodnia przybywa do Wiednia były minister spraw zagranicznych, lord Roseberry, jako specjalny poseł króla Jerzego dla zanotyfikowania wstąpienia na tron. Ma to być specjalny honor dla wiedeńskiego dworu, ponieważ dla wszystkich innych prawie dworów wyznaczony był jako notyfikator lord Roberts.

Konstantynopol, 6 września (Wł.). Zbliżenia się sprzecznych poglądów komitatu dotureckiego i rządu, położenie się nie wyjaśniło. Lada chwila oczekiwać można groźnych wiadomości o wypadkach nadgranicznych.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 7 września (Wł.). „Berliner Tageblatt“ donosi z Petersburga, że pogłoski rozpuszczone przez niektóre pisma niemieckie, o dymisji ministra Izwolskiego są nieprawdziwe. Pogłoski te biorą źródło w mających wkrótce nastąpić zmianach ambasadorów w Paryżu, Berlinie i Wiedniu.

Paryż, 7 września. (Wł.) W tutejszych kołach politycznych uważają wiadomość o mającej nastąpić dymisji ministra Izwolskiego jedynie jako pobożne życzenie Niemiec, niezadowolonych z polityki ministra Izwolskiego, dążącej do wyodrębnienia się Rosji z pod wpływów Niemiec.

Darmstadt, 7 września (Wł.). Przeprowadzone tutaj świeże próby z aeroplanem systemu Ollera, zastosowanym do celów wojskowych, zawiadły zupełnie oczekiwania wskutek zbyt dużego obciążenia niezbędnym bagażem amunicyjnym. Aparat nie mógł wcale wznieść się w powietrze. Komisya wojskowa stwierdziła przytem ogromne niebezpieczeństwo, zagrażające aeroplanowi podczas strzelania ze znajdującego się na pokładzie karabinu maszynowego. Strzały mogłyby bardzo łatwo uszkodzić tylny ster, co by wywołało niechybną katastrofę.

Poznań, 7 września. (Wł.) Na zapytania wy-stosowane do marszałka dworu królewskiego przez redakcyę „Pozener Tagblatt“, w sprawie zamieszkania w zamku poznańskim jednego z synów cesarskich. Marszałek książę Eulenburg odpowiedział, że nie mu o tem nie wiadomo.

Paryż, 7 września. (Wł.) Rokowania w sprawie pożyczki tureckiej będą dzisiaj ukończone, idzie tylko jeszcze o porozumienie się w kwestyi sposobu wnoszenia rat.

Berlin, 7 września. (Wł.) Związek rzeźników berlińskich, uchwalił wczoraj domagać się od rządu otwarcia granicy dla przewozu bydła.

Bruksella, 7 września. (Wł.) Całe miasto wczoraj zostało zaalarmowane wiadomością, że na wystawie wybuchł nowy pożar; okazało się, że w sali maszyn zapaliły się paki. Straż natychmiast ogień pogasiła.

Madryt, 7 września. (Wł.) Robotnicy tutejsi uchwalili wczoraj nie przyłączać się do strojku generalnego.

Madryt, 7 września. (Wł.) Ogólną sensację sprawiła tutaj wiadomość, że królowa matka opuszcza Hiszpanię do czasu zakończenia konfliktu z Watykanem.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. K. E.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° St.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
6/IX 1 pp.	742.1	+12.8	94	Pn W 3	Z dnia 6/IX Temperatura max. +13.1° C min. +9.3° C Opadu 15 0
6/IX 9 w.	740.2	+11.3	97	Pn Z 1	
7/IX 7 r.	738.2	+ 9.0	95	W 1	

Szkoła Muzyczna Maryi Bojanowskiej

Ul. Krótka № 12,

z prawem wydawania patentów nauczycielskich, otwiera wpis i egzaminy dla nowowstępujących uczniów i uczenic 9 września.

Lekcje rozpoczynają się 14 września.

Aeroplany wojenne francuskie.

Francya posiada dotąd trzy centra awiatyki wojskowej: Vincennes, Satory i obóz po Chalons. W krótkim czasie powstaną trzy nowe: w Sissonne, w departamencie Aisne, w Bethény koło Reims trzecie w punkcie górskim, dotąd bliżej nieoznaczonym. Wszyscy dotychczasowi awiatorzy wojskowi będą rozesłani do wymienionych stacji awiatycznych, aby wykształcić zastęp uczniów, udoskonalić ich do tego stopnia, by mogli zdobyć wyższy dyplom awiatyki, który ma być obecnie zaprowadzony, a udzielany będzie za przebycie 100 kilometrów na wysokości 600 metrów.

Wszystkie stacje aeronautyczne będą miały do rozporządzenia balony, aby uczniowie «legii awiatorów» mogli w nich dokonywać studyów nad terenem okolicy wzlotów.

Mysł tę, rzucaną przez francuskie ministerstwo wojny, pochwalają awiatorzy, a między innymi Leblanc. Gdy awiatorzy uczynią pewne postępy, otrzymają nowe aeroplany, ażeby w studyach nie było niepotrzebnej przerwy. Zdając pomyślnie egzamin, zostaną instruktorami legii i im będzie powierzone kształcenie dalszych zastępów uczniów.

W związku z powyższymi usiłowaniami będzie staraniem ministra wojny, ażeby drogą studyów oficerów na polu awiatyki i przy pomocy światowych konkursów stworzyć nowy typ aeroplanu, któryby usuwał braki dotychczasowych. Wymagania stawiane nowemu aparatowi, są następujące:

1) Winien okazać zdolność przebycia co najmniej 200 kilometrów z trzema zbrojnymi żołnierzami i dodatkowym obciążeniem 25 kilogramów. 2) Posiadać konstrukcję mniej skomplikowaną, któraby umożliwiała szybsze montowanie i łatwość w transportowaniu koleją na inne miejsce. 3) Byłoby pożądane, by każdy aeroplan posiadał dwa motory.

Za udoskonalenie aeroplanów w tych kierunkach ma być wyznaczona wielka nagroda, a państwo ma wypłacić odpowiednio wysoką sumę za prawo eksploataowania wynalazku dla własnych celów.

Przyszła «legia awiatorów» ma być oddana pod komendę jednego kierownika naczelnego którego jedynym zadaniem będzie kierowanie baterią aeroplanów.

Dla wprowadzenia w czyn powyższych projektów minister wojny rozporządza na rok bieżący odpowiednimi kredytami, na rok przyszły będzie wstawiona do budżetu pozycja dwu milionów franków.

Rozmaitości.

Siedlisko uczucia głodu i pragnienia. Znane czasopismo naukowe „Revue scientifique” zawiadamia o ciekawych doświadczeniach Valentiego dotyczących tego przedmiotu. Valentini znieczulał kokainą rozmaite części przewodu pokarmowego zwierząt i tym sposobem pozbawiał je czasowo uczucia potrzeby żywności. Pies, któremu znieczulono kokainą gardziel oraz najbliższą część

przelyku bez dokonywania jakiegokolwiek operacji nie chciał przez kilka dni przyjmować pokarmów i płynów.

Valentini dochodzą do wniosku, że uczucie głodu i pragnienia ma swoje siedlisko w przednich częściach przewodu pokarmowego (gardziel, przelyk, żołądek).

Oddawna wiadomo, że uczucie głodu i pragnienia znika skutkiem przeżuwania liści koki zawierających kokainę. Liście więc owe znieczulają przednią część przewodu pokarmowego.

Według „Wszczęściata”.

Dziu-dzitsu w policji berlińskiej. Japoński ten sposób walki ręcznej zaprowadzony będzie obecnie także urzędownie w policji berlińskiej. W zeszłym tygodniu odbyły się tam w obecności prezydenta policji i wszystkich komisarzy, oraz znaczniejszego zastępu policjantów przedstawienia skuteczności tego systemu, który dawał niemiecki „champion” sportowy, Rahn, najlepszy obecnie w Niemczech szermierz „dziu-dzitsu”. Przedstawienia te obejmowały wszelkie możliwe sytuacje i ewentualności napadów, na jakie przy wykonywaniu służby narażeni są urzędnicy kryminalni ze strony rozmaitych opryszków, a wszystkie wykazywały nadzwyczajną skuteczność tej metody japońskiej, zwłaszcza w celach obrony. Rahn w kilku sekundach obezwładniał nawet kilku naraz napastników. Wobec tego postanowiono urządzić osobne kursa „dziu dzitsu” dla berlińskiej policji kryminalnej.

MAGGI^{ego}
bulion w kostkach
 z marką ochron. „krzyż-gwiazda”
 po **4 kop.**
 w dobroci niedoprzeżyszenia!

3080-1

PIXAVON

PIXAVON
 DZIEGIEC DO PIELĘGNOWANIA WŁOSÓW. Na podstawach naukowych rzeczywiście najlepsza metoda do wzmocnienia skóry głowy i włosów. Cena butelki, wystarczającej na kilka miesięcy Rb. 1.50. 1598-8

Dr. Michał KANTOR
 CHOROBY CHIRURGICZNE.
 Przyjmuje do g. 9 r. i od 6-3 pp.
Zawadzka Nr. 4.
 2930-5-1

Dr. F. Klozenberg
DZIELNA Nr. 25,
 choroby wewnętrzne i nerwowe.
 Godz. przyjęć: 10-11 r. 15-7 pp.
 2159-6-6

Doktor
Eugenia Kerer-Gerszuni
 CHOROBY KOBIECE.
 Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3-6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 3218-3-2

Lekarz-Homeopata
Dr. A. Sieff
 powrócił z zagranicy i przyjmuje chorych.
 3200-3-2

ZĘBY sztuczne od 75 k.
 Plomby od 50 k.
 na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wymowienie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI,** Piotrkowska 92. 381r

Akuszniczka A. Trankler
Benedykta 10, przyjmuje panie na słabość, udziela porad, niezamownym ustępstwa. Dyskrecja ścisła. 12-r-50

ODCISKI NISZCZYLI Z KOPZENIEM
MIZOLIN 35%
REINBERG
 WYSTARZE SIĘ NIE DAŁO. SPRZEDAWCZYM
 WYFABR. W PIETRSBURGU. SPRZEDAWCZYM
 1778-80

Firma „S. Lewiński”
 Właśc. Kaz. Roszak, Dzielna № 1.

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNO-OPTYCZNY „Stanisława Lewińskiego”

pod firmą „Stanisława Lewińskiego”
 Własność **KAZIMIERZA ROSZAKA** w Łodzi, Dzielna № 1. Firma istnieje od 1836 r.
SPECYALNOŚĆ: Maszynki elektryczne, Narzędzia chirurgiczne, Srodki opatrunkowe, Naczynia szklane lekarskie i chemiczne, Termometry maksymalne i inne, Pasy rapturowe, Bindy damskie, Pończochy oraz wszelkie inne wyroby gumowe. Inhalatory, Irygatory. Okulary, Binokle, Lornetki, Lorgnons. Latarnie magiczne z kinematografem. — Instalacja dzwonek elektrycznych i telefonów, oraz ich konserwacja. 3076-5

WINO S. RAPHAEL
 ORYGINALNE
 TYLKO Z TYMANIOŁEM
 STRZEŻ SIĘ PODRABIAN
 SPRZEDAŻ W HANDLACH WIN
 1217-50-20

Ważne dla Rodziców i Opiekunów! Przy inteligentnej rodzinie w Warszawie — pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem dla dwóch kształcących się chłopców lub pańienek. Najtroskliwsza opieka zapewniona. Wiadomość: Warszawa, Koszykowa № 35, m. 20. 3216-3-2

ŚWIATŁOLECZNICZY I ROENTGENOWSKI GABINET

Dr S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowem (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzb, hemoroidy). — Elektroliza (radikalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Kaustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetlne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebiania).

Reperacje i przeróbki sztucznych zębów NA POCZEKANIU.

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.

Uwaga!! Ceny bardzo niskie!! Uwaga!!

Lecznicza chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłoleczniczy

D-rów L. Falka, Z. Gołca, i St. Jelnickiego

Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — placza za poradę 60 kop.

Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12 1/2 do 1 1/2 po południu.

Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tennenbaumowa w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5 1/2 — 6 1/2 po południu.

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8—12; 5—8; panie 12—1. Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Dr I. Lipszyc

choroby dzieci.

Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp. WSCHODNIA № 45. 294

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuję od godziny 8 — 1-ej w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.

Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.

Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacja sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d110

Dr. med. Aleksander FABIAN Dyrektor Zakładu leczn. Chojny" przyjmuje codziennie w Łodzi od 4 — 7 po południu, ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 2251r Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Dr. med. ARONSON b. asystent prof. berlińskich: Bumma i Dührssena — osiadł w Łodzi. Akuszeria i choroby kobiece. mieszka obecnie Pasaz Majerał róg Piotrkowskiej Godz. przyjęcia: 9—10 1/2, rano i od 5—7 pp., w niedziele 11—1 1215r

Dr. med. Bronisław Łuczycki Andrzejka Nr. 5. 2938 Choroby nerwowe. Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp.

Dr. Jan Pieniżak sp. ch. nosa, gardła i uszu przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120. Przyjm. od 11 do 12 w poł. i od 5 do 6 1/2, wiecz. w niedziele i święta od 9 1/2—11 rano. 1350l

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(starszy) Telef. 17-14 Piotrkowska 103 Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 5—8 pp. 1426r

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę BENEDYKTA № 9. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. (8 1/2—12 r. i 5—7 1/2 pp., panie od 4—5). 1761-r

Dr. A. GROSLIK

mieszka obecnie Zachodnia 68 przy ul. Zielonej. Choroby skóry i włosów (usuwanie włosów szpecących za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8 1/2—11 1/2 r. i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474-r

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 38 róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie od 8 1/2 do 9 1/2, rano i od 4 do 6 po poł. W niedz. i święta tylko 8 1/2—9 1/2 rano. CHOROBY DZIECI I WEWNĘTRZNE. — AKUSZERYA. 1812r

Dr. A. S. Tenenbaum

Chor. wewnętrzne i dzieci. Choroby żołądka i kiszek. Wschodnia № 49. przyjm. od 8—10 r. i 4 1/2—7 1/2 pp. 1699—12—8

Analizy lekarskie

dla celów dyagnostycznych przyjmuje do g. 10 r. i od 4—7 pp.

Dr. med. St. Bartoszewicz Zawadzka № 1, d. Scheiblera, tel. 33. 1961-12

Dr. med. W. Kotzin

powrót. Ulica PIOTRKOWSKA 71. Choroby serca i płuc, przyjmuje od godz. 9 1/2—10 1/2 r. i od 4—6 pp. 2019-5

Dr. M. Papierny

Akuszer i specjalista chorób kobiecych Przyjmuje do 11 r. i od 4 1/2—6 1/2 po poł. Południowa 23. 2001 Telefonu № 16—85.

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne Nawrot 2. przyjmuje od 9—10 1/2, i od 6—8. Po poł. panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. H. Sadkowski

przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120. Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Do 9 rano i od 4 do 6-jej po poł. (z wyjątkiem świąt i niedz.). 2590

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe, skóry i włosów. Usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8—11 i 4 1/2—8 w Panie: 4 1/2—5 1/2 po poł. W niedziele: do 2-jej po poł. 241r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE. WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOC PŁCIOWE. Ul. Południowa № 2. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—6 po poł. 1420-r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne CEGIELNIANA 14. Od r. 11—1 i 4—7 1/2 w 76r

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu powrót ul. Zielona Nr. 11. Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 pp.

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisł. Piekarczyk

PIOTRKOWSKA № 115 Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331-r

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, gardła i nosa. Piotrkowska 35.

Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 pp. w niedziele od 10—11 r. 1318

Dr. med. J. Szwarwasser

Piotrkowska 18. Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Od g. 8—10 rano i od 4—6 po poł. 2165—12—9

Dr. L. KRUKOWSKI

Cegielniana 4, Choroby płuc. 3108

Dr. Feliks Skuslewicz

Choroby skórne i weneryczne Andrzeja 13. Przyjmuje od 4—8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. Jan Cadarski

Akuszeria, choroby chirurg. i kobiece przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł. Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2272

Dr. D. HELMAN

powrót. Choroby uszu, nosa, gardła i krtań Przyjmuje od 10 — 12 rano i od 5 — 7 po poł. Mikołajowska 4. Tel. 16—00 2980

Dr. Edward Mittelstuedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67 przyj. od 8—9 1/2, r. i od 5—6 1/2, pp Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429—r

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęcia: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Meble

są do sprzedania machonłowe, satynłowe, jaworowe i dębowe u stolarza — ul. św. Jakóba róg Franciszkańskiej № 13. F. Wałencielnicz. 3053—6—4

Stan Rachunków

2167

Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców (Piotrkowska 17)

po dzień 1 września 1910 roku.

Stan czynny.

Stan bierny.

	Rub.	K.		Rub.	K.
Kasa	36,117	60	Kapitał obrot.: 10% wnioski członków	296,250	—
R-ki przekazowe w instytuc. bankow	88,621	85	z gwarancją Rb. 2,962,500.—	6,496	09
Centraln. Bank w Petersb., 10% wniosek	500	—	Kapitał zapasowy	2,247	07
Papiery publiczne	6,168	27	Fundusz zarezerwowany dla kasy	—	—
Skup weksli	2,991,320	29	Przezorności	—	—
Weksle protestowane	8,344	08	Wkłady procentowe:	—	—
Zaliczki pod zastaw weksli	346	16	członków T-wa Rb. 558,240.87	—	—
Pożyczki pod zastaw papierów puł. z.	11,453	06	osób obcych „ 534,471.25	1,092,712	12
Zagraniczne monety i kupony	652	92	Redyskonto	1,270,720	95
Korespondencj	138,533	76	Korespondencj	456,396	57
Organizacja i urządzenie	7,106	23	Niepodniesione procenty od wkładów	122	75
Koszta handlowe	30,982	90	Niepodniesiona dywidenda	2,962	54
Wydatki zwrotne	2,680	20	5% podatek skarbowy	1,108	28
Procenty i prowizya zapłacone	94,061	18	Sumy przechodnie	100,500	14
			Wpływy z odpisanych na straty	35	66
			Procenty i prowizye pobrane	183,316	38
	3,412,868	50		3,412,868	50

DYREKCJA

Ryskiego Banku Handlowego

ma zaszczyt niniejszem podać do wiadomości panów akcyonaryuszów, iż termin dla uskuteczenia drugiej wpłaty na akcye IV emisji,

w kwocie Rb. 90 za akcye,

upływa z dniem 1 (14) września r. b.

Druga wpłata winna być uskuteczoną w tejże instytucji, która wydała kwit na pierwszą wpłatę i za okazaniem tegoż kwitu. — Wzajemnie za kwity wydane zostaną panom akcyonaryuszom świadectwa tymczasowe na subskrybowane akcye z adnotacją o drugiej wpłacie.

Świadectwa tymczasowe, nieopłacone drugim wnioskiem przed upływem wyżej wskazanego terminu, podlegają konsekwencyom § 7 ustawy Banku.

SZKOŁA RYSUNKOWA

L. LEMANA

Rysunki, malarstwo, modelowanie i kreślenie. Oprócz ogólnych kursów osobny komplet dla dzieci w godzinach rannych i popołudniowych. Dla rzemieślników kurs osobny ze specjalnym programem przy znacznie niższej opłacie. Zapisy przyjmuje kancelarya szkoły od godz. 11 do 12 w południe i od 8 do 9 wieczorem. Południowa № 2, III piętro. 3198-3-2

Teatr „Moderne“

Dziś, w czwartek i piątek

Nowy wspaniały duży program.

Przedstawienie trwa około 2-eh godzin.

Nad program piękny artystyczny obraz:

„Benvenuto Celini“

dramat, rozgrywający się w postycznej Florencji w XVI wieku. 3242 1

Karolina Rokicka

Nauczycielka muzyki POWRÓCIŁA.

Przyjmuje od g. 10 do 12 rano.

Solna 7, m. 4. 2179-8

Krawiec Męski M. Wierzbicki

po długoletniej praktyce w Warszawie i zagranicą, otworzył zakład przy

ul. Głównej № 9, blisko Piotrkowskiej.

Obstalunki przyjmuje z własnych i powierzonych materiałów po cenach bardzo przystępnych. 3038-9-4

Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo Pożyczkowe-Drocznościowa

Nawrot 13,

przyjmuje członków, wydaje pożyczki do 600 rb. Przyjmuje wkłady bezterminowe na 4%, 3-miesięczne 4 1/2%, półroczne 5%, roczne 6%.

Biuro T-wa otwarte codziennie od 10 ej do 1-ej i od 6-ej do 8 ej wieczorem. 3256 3

7-io klasowy Zakład Naukowy z klasami przygotowawczemi Stanisławy Rajskiej

Dzielna № 11.

Zapisz uczniów od 20 sierpnia. Egzaminów wstępnych i poprawkowych 1 i 2 września. Rozpoczęcie lekcji 3 września. Kancelarya otwarta od 10 do 1 i od 3 do 5. 197349

Majster draparni

uzdolniony długoletnią praktyką i pracą w pierwszorzędnym fabrykach, poszukuje posady na bawełniane towary. Posiada chlubne świadectwa. Zna dobrze maszyny milerowskie 36 i 24-walcowe, mopta, gesnerowskie, francuskie i Groselanga. Oferty proszę składać w „Rozwoju“ pod lit. B. H. 2169-3-1

ZAKŁAD TAPICERSKO- DEKORACYJNY W. Przeździeckiego

Łódź, Ulica Wólczańska 87. 3212-3-2

Drogista

z kilkoletnią praktyką, młody, zdolny handlowiec, znający stosunki miejscowe, poszukuje posady, może przyjąć wojaż. Łaskawe oferty w administracji „Rozwoju“ pod „Drogista“. 2177-3-2

Szkoła prywatna ogólna Jadwigi Modrygajłło

Średnia № 71.

Zapisy uczniów i uczennic codziennie od godz. 9 rano do 1 po południu. Lekcje rozpoczynają się 1 września. 2077-9-9

Zaginęła wyżlica,

leb i uszy ciemno brązowe, cała dereszowata, po bokach łatki. Wabi się Aza. Odprowadzić proszę na ulicę Piotrkowską № 168, Hermans. Kto wskaże lub odprowadzi, dostanie 10 rb. nagrody. Nieprawy posiadacz połączony będzie do odpowiedzialności sadowej. 3206-3-3

Potrzebne są Szwaczki

zdolne do szycia fartuchów i jedna do szycia na miejscu.

L. RAJCHERT

Wólczańska № 68. 3158-3-1

Poszukiwana

jest na wieś, do trojga dzieci, nauczycielka wyzn. ewang., z wykształceniem gimnaz., posiadająca jęz. polski, rosyjski, niem., franc. i obeznana ze wszystkimi przedm. wykładów szkoln. Prócz pensji całodziennie utrzymanie i mieszk. Oferty pod lit. „L. L.“ składać w Administracji „Rozwoju“. 3210-3-3

Pierwsza Chrześcijańska

+Lecznica chorób zębów+
i Jamy ustnej 2651r

teraz: ulica Piotrkowska 133.

LEKCYE

języka polskiego i francuskiego dla dzieci oraz osób dorosłych. Kursy dla cudzoziemców. Metoda ułatwiona. Tam też mogą się zgłaszać osoby, zainteresowane w edukacji. Długa 83, I piętro. 3168 6-3

Drzewa owocowe! Pierwsza krajowa wzorowo prowadzona Szkołka drzew i krzewów owocowych i ozdobnych poleca do sadzenia jesiennego: jabłonie, gruszkę, śliwki, czereśnie, wiśnie, brzoskwinie, morele, agrest, maliny, porzeczki, truskawki i t. p. Należy także cebulki kwiatowe: hyacenty, tulipany, narcyzy, tacyty, krokusy, trysy i t. p. do hodowli w wazonikach i w gruncie. Wyślij tylko za poprzednim nadaniem należności. Cennik wysyłam darmo i opłatnie! E. Freege, Kraków. 3214

Pierwszy raz w Łodzi!

Tylko przez czas krótki!

Wieloryb-olbrzym

nie szkielet lecz prawdziwy wieloryb, długości 31 arszynów, około 5,000 pudów żywej wagi.

Oprócz tego 35 innych potworów morskich.

Wystawa ściśle naukowa! Odezwy wielu uniwersytetów! W Londynie, Berlinie, Petersburgu, Warszawie — wieloryb wszędzie wywoływał kolosalne wrażenie. Wszystkim udziela się szczegóły, objaśnień. Wejście do muzeum tylko 20 kop., dzieci 10 kop. — Muzeum otwarte od godz. 10-jej rano do 10-jej wieczorem, W OGRODZIE „CORSO“, KONSTANTYNOWSKA № 16. 3258-1

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe (Lombard)

zawiadamia, że **Filia II-ga Łódzka** z ulicy Piotrkowskiej Nr. 69

została przeniesiona na **Pasaż Mayera № 11**

(róg Mikołajewskiej Nr. 23).

Filia I-a Łódzka przy ul. Zachodniej Nr. 31
pozostaje w dotychczasowym lokalu.

Filia I Łódzka przy ul. Zachodniej № 31

Filia II Łódzka przy **Pasażu Mayera 11**

jak dotąd, tak i nadal przyjmują na zastaw: wyroby złote i srebrne, drogie kamienie platery i brzozy, towary lockiowe, oraz różne inne przedmioty wartościowe mniejszej objętości.

Pożyczki, dochodzące do **90%** nominalnej wartości udziela się za najniższą opłatą od **1 1/2%** do **1%** miesięcznie.

Biura otwarte od godziny **9** rano do **4** po południu z wyjątkiem świąt.

Zatwierdzone przez Ministerjum Handlu i Przemysłu

Kursy Buchalteryjne

przy **Stow. Pracowników Handlowych Carześcijan** m. Łodzi, **Spacerowa 21**.

W myśl ustawy wykładane są:

buchalterya, arytmetyka handlowa, języki: polski, rosyjski, niemiecki, francuski, angielski, korespondencya, prawo handlowe i wekslowe, ekonomia polityczna, geografia handlowa, kaligrafia i stenografia.

Wykłady odbywają się w godzinach wieczorowych.

Zapisy od członków i osób postronnych przyjmuje kancelarya kursów (Spacerowa 21), codzienie od 8 — 9 wieczorem do 15 września włącznie.

Rada Opiekuńcza.

Z powodu choroby żony jest do sprzedania

sklep kolonialny,

galanteryjno-dystrybucyjny Ul. Aleksandrowska № 24 3188-3-2

MEBLE

różne wyprzedają najtaniej, żyjącym na raty. Ul. Mikołajewska № 23. 3148-5-1

Sklep rzeźnicki

zaraz do sprzedania. Wiadomość: Szosa Karolewska № 30, tamże bryczka i furgon do sprzedania razem lub pojedynczo. 3162-3-1

BAŁUCKIE TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU

w Bałutach pod Łodzią, ul. Zgierska 64,

załatwia następujące, ustawą przewidziane, operacje bankowe:

- dyskontuje członkom Towarzystwa weksle handlowe;
  - udziela członkom Towarzystwa pożyczki pod zastaw papierów procentowych publicznych;
  - uskutecznia kupno i sprzedaż papierów publicznych;
  - inkasuje weksle, wylosowane papiery i kuponny; e) wydaje przekazy na różne miejscowości Rosji i zagranicę;
  - przyjmuje wkłady pieniężne od członków Towarzystwa i od osób obcych i płaci od 4% do 6%;
  - asekuruje 5% rosyjskie pożyczki premiove od amortyzacji.
- Biuro otwarte w dni powszednie od 10 rano do 3 pp. 1561-22

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić W. PP. fabrykantów, iż założyliśmy

w Łodzi, przy ul. Pańskiej Nr. 67,
SPECYALNĄ FABRYKĘ
ręcznych Pilników i Raszpli

— oraz —
Mechaniczną Szlifiernię
pod kierunkiem wykwalifikowanych specjalistów.

Polecając się łaskawym względem W. PP., pozostajemy
Z poważaniem

Pryliński i S-ka

3142-3-2

KAROL SOMYA

Łódź, Piotrkowska 192

Skład artykułów technicznych, Żelaza i Stali

POLECA

Żelazo handlowe we wszystkich gatunkach.

Żelazo fasonowe: T-owe, belki, U-owe etc.

Blachy: stalowe, żelazne i cynkowe

Druż: żelazny, stalowy, mosiężny

Gwoździe, nity, śruby

Okucia, do drzwi i okien.

1462a

7-kl. Szkoła żeńska J. Zbijewskiej

ul. Długa № 10,

przyjmuje zapisy uczenic od dnia 27-go sierpnia.
Lekcje rozpoczną się dnia 1 września.

1981-6

Tow. Akc. Rzeźni Miejskiej w Rosji

Warszawa, Krak. Przedm. 5,

zawiadamia o otwarciu z dniem 1 ym lipca r. b. pierwszej w kraju fabryki włosienia tapicerskiego.

Sprzedaż w każdej ilości. 2644-40-30

SZKOŁA FREBLOWSKA MARYI ZARZYCKIEJ

Mikołajewska № 22.

Kursy dla freblanek (metodyka, higiena, przyrodoznawstwo, ślójd, rysunki, śpiew, gimnastyka). Świadectwa poświadczane przez władze rządowe. Stosownie do życzenia Sz. Rodziców, grupa dzieci będzie przechodziła kurs freblowski w języku francuskim z francuzką paryżanką (d'école maternelle). Zapis i kandydatek na freblanki codzienie od godz 10 do 1-ej i do 5 do 7-ej po poł. Rok szkolny 1 września. Przy szkole duży ogród. Liczba freblanek i dzieci ograniczona.

2918-6-6

8-10 klasowy Zakład Naukowy Zeński
z programem męskich gimnazyów klasycznych

Zofii Libiszowskiej

przy ulicy **Zawadzkiej Nr. 37,**

przyjmuje zapisy nowych uczenic codzienie od godz. 10-ej rano do 5-ej po południu, z wyłączeniem świąt i niedziel. — W bieżącym roku szkolnym otwarta zostaje klasa V-ta. Lekcje i egzaminy wstępne rozpoczynają się 1-go września.

2994-d-9

Do sprzedania

fabrykacya artykułu codziennego użytku, bez konkurencyi. Oferty w „Rozwoju” pod „Obrót”.

3202-3-2

Do wynajęcia przy ulicy Przejazd № 82

2 ładne pokoje z kuchnią

od 1 października. Wiadomość: Targowa № 32, m. 9. 3154-4-1